

om var hele Venstre enig, at en saadan Indrømmelse gør man ikke, da man ikke finder det loyal i det hele taget at forandre en Ordning, som er vedtaget under den Forudsætning, som Valgloven blev vedtaget under.

Til Slutning vil jeg omtale et Spørgsmaal, som ikke er blevet berørt af nogen af de foregaaende Talere. Det er Spørgsmaalet om Tjenestemændenes Ret til at strejke, dette Spørgsmaal: Kan det forenes med Tjenestemændenes Stilling i Samfundet at gaa fra deres Embede, naar de ikke er fornøjede med de Lønninger, der gives dem af Lovgivningsmagten, og saa overlade Samfundet til dets Skæbne? Det forekommer mig, at jeg har haft Ret til at stemple en saadan Optræden som et revolutionært Skridt, og det glæder mig at have lagt Mærke til, at jeg ikke staa ene i denne Opfattelse. Jeg har med Interesse opfrisket i min Erindring, hvad et æret Medlem af Regeringspartiet, det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds (Ivar Berendsen), derom udtalte allerede i 1911, og jeg har læst en Afhandling, som det ærede Medlem har skrevet om dette Spørgsmaal i „Tilskueren“ for Aaret 1911, og hvori han bruger et endnu stærkere Udtryk, end jeg har brugt, idet han siger, at naar Tjenestemændene vil strejke, vil nedlægge deres Arbejde en bloc, saa er det Oprør. Jeg kunde ønske at vide, hvorledes Regeringens Stilling er til dette store og vigtige Spørgsmaal. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds fremdeles fastholder sit Standpunkt, ja, jeg ved det af Erfaring, idet det ærede Medlem — det har jeg set af „Dansk Toldtidende“ — har modtaget fra sin Organisation en Formular, som han blot kunde sætte sit Navn under for at begære sig fritaget for sin Tjeneste, men har sendt den tilbage med den Erklæring, at den vilde han ikke tiltræde. Og det ærede Medlem fjøede til, at hvis nogen i hans Etat spurgte ham, om man skulde gaa med til en saadan Nedlæggelse af Arbejdet, vilde han advare derimod. Ja, det ærede Medlem henviste endogsaa til Bestemmelserne i Straffelovens §§ 142 og 144. Ministeriet har ved sin samlede Optræden denne Gang forhindret, at den Trusel, som var udstedt, blev til Alvor. Og det kan jeg kun paaskønne. Ganske vist kom jeg, medens Forhandlingerne stod paa, noget i Tvivl om, hvorvidt Indenrigsministeren var enig med sine Kolleger, idet jeg til min Forbavselse saa, at han

baade i Jylland og paa Fyn havde udtalt en varm Ros og Paaskønnelse af Tjenestemændenes Sammenhold og Optræden, og det paa et Tidspunkt, da han maatte vide, at Ministeriet og særlig Finansministeren forhandlede med Tjenestemændene om det, som Ministeriet var blevet enig om at tilbyde. Men jeg ser ogsaa af en Erklæring, som Minister uden Portefeuille (Stauning) har afgivet i „Social-Demokraten“, at Ministeriet var enig om, hvad det vilde tilbyde Tjenestemændene, og det vilde det staa fast paa, og da Tjenestemændene gav efter og frafaldt en Del af deres Krav, blev denne Fare for Samfundet afværget for denne Gang. Men man er jo ikke tryk for, at saadanne Spørgsmaal ikke kan komme igen, og jeg ser, at Tjenestemændene i et Blad, der hedder „Dansk Folketidende“, har skrevet følgende: „Uden Virkning har Aktionerne ikke været. Man regner med, at denne Kraftanstrengelse har bragt os Gehør i større Omfang, end vi ellers kunde have ventet, og det har sikkert sin store Betydning, at Statstjenestemændene har ladet Rigsdagen forstaa, at Muligheden for en kollektiv Opsigelse ikke er udelukket og kan komme til at foreligge, hvis man ikke i Tide skænker Organisationernes Henvendelser tilstrækkelig Opmærksomhed“. Dette er jo en ny Trusel, om end i en blidere Form end de tidligere. Jeg har den Opfattelse, at der kun er een Myndighed, der giver Lønningslove, og det er ikke Tjenestemændenes Organisationer, men Rigsdagen. Jeg har ogsaa den Fortrøstning, at der neppe er noget Medlem i denne Sal, endsige noget Parti, der har stillet sig uvilligt til at give et rimeligt Dyrtidstillæg under disse Forhold, og det har man vist i Gerning. Derfor gør Tjenestemændene bedre i, i Stedet for at true Rigsdagen, at stille sig paa Forhandlingens Standpunkt, og vi har jo en Fortid, der viser, at Rigsdagen er lydhor og velvillig overfor rimelige Krav. Men der er Grænser for, hvad Statskassen kan bære, og at man under Forhold som de nuværende kan faa i Sinde at forlade sin Stilling i Statstjenesten, lade Jernbanerne staa stille, lade Post- og Telegrafvæsenet og alle de forskellige Samfundsinstitutioner hvile, det har undret mig. I en Tilstand som den, vi nu lever i, maa vi alle sammen føle Trykket af Vanskelighederne, og ikke en enkelt Klasse eller Organisation har Ret til at sige: Vi vil have akkurat de samme Vilkaar nu, som vi havde, da Krigen be-